

Lauri Pelkonen

Kouluneuvos Lauri Pelkonen kuoli 16. 3. Helsingissä. Hän oli syntynyt 24. 4. 1890 Jaakkimassa, tullut ylioppilaaksi Sortavalan lyseosta 1907 ja valmistui fil. kandidaatiksi 1910. Opintojaan hän jatkoi Upsalassa ja Leipzigissa. Toimittuaan opettajana mm. Viipurissa, Oulussa ja Sortavalassa hän tuli 1925 Helsingin toisen suomalaisen lyseon suomen kielen vanh. lehtoriksi ja toimi tässä tehtävässä vuoteen 195. Saman koulun rehtorina hän oli 1925—30, kouluhallituksen tarkastavana tai vt. kouluneuvoksena hän toimi useaan otteeseen, pääministerin sihteerinä hän oli Kivimäen hallituksen aikana 1935—36. Kouluneuvoksen arvon hän sai 1951. Eläkkeelle hän jäi 1953. Alansa ammattilehtiin ja muihin julkaisuihin hän kirjoitti kasvatusoppia, äidinkieltä ja sen opetusta sekä Karjalan historiaa käsitteleviä artikkeleja. Viimeksi hän toimitti Suojärven historiategoksen ja kirjoitti Sortavalan lyseon historian.

Vapausotaan hän osallistui Karjalan rintamalla Sortavalassa. Hän oli Salmin kihlakunnan 1. rajakomission puheenjohtajana 1922—24. Talvisodassa hän toimi eskuntaupseerina Taipaleella ja jatkosodassa valtion tiedotuslaitoksen osastopäällikkönä. Sotilasarvoltaan hän oli res.kapteeni.

Lauri oli Suojärven (Jehkilän) Koivusien vävy. Hän esiintyi nuorena raittiuspuhujana kosintamailla, oli hyvin perehtynyt ortodoksien historiaan, näpättyä joskus isojakin herroja historiallisilla ja poliittisilla tiedoillaan.

*

Kouluneuvos Lauri Pelkonen siunattiin maaliskuun viimeisenä päivänä Helsingissä Hietaniemen kappelissa ja haudattiin Järvenpään hautausmaahan. Kirkon tilat eivät riittäneet hautajaisvieraille. Laurin ystävä- ja tuttavapiiri jatkuvasti lisääntyi, vaikka ikätoverien rivit harvenivatkin. Nuorista kasvoi uusia ystäviä.

Lauri Pelkonen elämäntyötä tullaan vielä kauan mittaamaan. Siinä löytyy isänmaallisuutta, politiikkaa, kasvattajaa, liikemiestä ja historian tuntemusta. Mikään vaaka ei tule mittaajille näyttämään oikeita lukemia. Hänen elämäntyötänsä on vaikea mitata. Mitään hän ei tehnyt muiden nähtäväksi tai jälkipolven punnittavaksi. Hän teki paljon työtä, hän auttoi ystäviään ja vaikutti poliittisiin neuvoihin, mutta suurin osa näistä hänen antamistaan tiedoista ja neuvoista on käytetty ja taltioitu kansioihin, joissa ei ole Laurin puumerkkiä. Juuri tämä

on selitys siihen, miksi kirkon tilat eivät riittäneet ystäville ja tuttaville, jotka saapuivat neuvojaansa viimeiselle matkalle saattamaan ja kiitollisuutta uhrautuvasta avusta osoittamaan.

Me emme halua syventyä suuriin koko isänmaatamme ja Pohjolaa käsittäviin tekoihin, emmekä pohdiskella Laurin osuutta Suomen pitkäaikaisimman Kivimäen hallituksen pääministerin sihteerin toimiin. Katselemme Laurin elämäntyötä rajakarjalaisin silmin. Tällöin kohtaa Laurin maine ylen suureksi ei tietomieheksi, vaan rehelliseksi neuvojaksi. Monet sadat ovat ne ihmiset, jotka kääntyivät Laurin puoleen kysyen neuvoja. Näitä neuvojen kysyjä oli kaikista kansan kerroksista. Haluttiin tietää mitä tehdä, opiskella ja kuinka selvittää taloudellisista vaikeuksista. Laurilla riitti hyvä neuvo jokaiselle. Liikekielellä tekisi mieli sanoa, että neuvoja oli »heti toimitukseen varastosta!» Valkeutena oli valita oikea neuvo monesta esitetystä mahdollisuudesta. Monet alkoivat elämänuransa hänen neuvojensa mukaisesti ja monelle avautuivat pankkien peräkamarien ovet suurien herrojen puheille saamaan lainaa tai pidentämään entisten lainain maksuehtoja. Lauria voimme verrata uittomieheen, joka on saanut kosken alla pahimman pyörteen vauhdittavaksi. Pyörteeseen joutuivat puomien alta karanneet tukit ja kosken kuohujen sinne heittämät parret. Lauri tutki tuulen, vertasi virran voimakkuuden ja sitten ohjasi tukin takaisin sumaan muiden kanssa tasavertaiseksi keskijoen virran viettäväksi.

Kirkko täytyi ystävästä, kukkamari peitti arkun, kyynevirta valui poskille ja aurinko paistoi ikkunoista, joten voimme yhtyä suojärveläiseen kansan viisauteen: »A mimmoni oli pokoinnikka eläessä, moiseksi muuttui maalima haudajasis.»

K. P.

Eino Kuusela

In memoriam
YLEIESIKUNTAEVERSTI
EINO JAAKKO ILMARI KUUSELA

* 21. 9. 1899 Uudellakirkolla V.I., † 13. 2. 1973 Helsingissä
Jo varhain nuoruudessaan Eino Kuusela omistautui itsenäisyystaistelullemme. V. 1917 syksyllä hän perusti

Vammelhojen suojeluskunnan. Pian hän sitten riensi rintamalla ja taisteli 2. Karj. Rykmentin riveissä, kunnostautui ja komennettiin Karjalan divisioonan päällystökouluun. Vielä samana vuonna (1918) hänestä tuli Uudenkirkon sk:n paikallispäällikkö. Ansioittensa perusteella Viipurin sk:piiri komensi hänet Sk:ain päällystökoulun I kurssille 1919—1920 Hämeenlinnaan. Eino Kuusela vakaannutti upseeriuransa vv. 1920—1922 kadettikoulun oppilaana.

Aktiiviupseerin uransa vänrikki Eino Kuusela aloitti RT 3:ssa palvelen siellä n. 5½ vuotta m.m. patterin päällikkönä ja patteriston komentajana.

V. 1927 hänet siirrettiin Yleisesikuntaan. Seurasi moni tärkeä toimi toinen toisensa jälkeen. Mm. sisäs.m:n Vss os. vv. 40—41 ja 45—47 sekä maan Vss-päällikkö v. 1946 ja järj.os. pääll. Pv. PE vv. 48—52. Sotilasasiamiehenä Moskovassa hän oli vv. 1952—1958. Viimemainittuna vuonna Eino Kuusela siirtyi eläkkeelle. Vapaaehtoisen maanpuolustustyön ja invalidihuollon aloilla Eino Kuuselan työpanos on myös mittava. Niinpä hän mm. toimi vv. 1947—52 Reumaliiton ja v. 1966 Fysioterapialiiton puheenjohtajana.

Eino Kuuselan osuus heimotyössä oli suuriarvoinen. Karjalan heimon ja Viron veljeskansan elämään ja kohtaloihin kohdistuva Karjalan kannaksen kasvatti joutui RT 3:n palvelusvuosinaan läheiseen kosketukseen Laatokan Karjalan väestön kanssa. Jatkosodan aikana vv. 1941—43 palvellessaan Itä-Karjalan sotilashallinnon esikunta-päällikkönä Eino Kuusela joutui eri aloilla toimimaan paikallisen väestön hyväksi. He muistelevat kiitollisina tätä aikaa. Heitä ei ainoastaan suojeltu sodan kahleilta, vaan he saivat niin henkistä kuin aineellistakin turvaa alueen ollessa Suomen hallinnassa.

Käytyään Eestin sotakorkeakoulun vv. 1928—1930 Eino Kuusela joutui kiinteään kosketukseen Viron sotilasviranomaisten kanssa. Jatkosodassa palveltuaan ensin JR 56:ssa hänet määrättiin eestiläisten vapaaehtoisten muodostaman JR 200:n rykmentin komentajaksi. Hänen komentamansa rykmentti taisteli varsin uhratuvasti Karjalan kannaksella vielä silloinkin kun heitä olisi tarvittu oman maansa puolustamisessa. Eino Kuusela oli myöhemminkin tilaisuudessa Ruotsissa, Kanadassa ja USA:ssa lausumaan heimoveljillemme tunnustuksen sanoja heidän uhristaan ja uhratuvaisuudestaan maamme vapauden hyväksi. Tämä onkin ollut yksi harvoja keinoja kunniamme maksamiseen heille, kun virallisella Suomella ei liene ollut siihen suuriakaan mahdollisuuksia.

Eino Kuusela siunattiin ja laskettiin Isänmaamme multiin vapaan eestiläisten viettämän Viron 55:tenä itsenäisyyspäivänä helmikuun 24:nä 1973. Se oli myös Eino Jaakko Ilmari Kuuselan kunnian päivä.

M. A.

— Mikko Haurinen kuoli 24. 2. 1973 P. Karjalan keskussairaalassa. Hän oli syntynyt 5. 9. 1880 Uhtualla.

— Anna Ojantie, o.s. Kulakov, kuoli 15. 12. 72 Siilinjärvellä. Hän oli syntynyt Aunuksen Rajakonnussa 28. 5. 1905.

MERKKIPÄIVÄ

— 80 vuotta täyttää Feodor Porokoski 8. 6. 73 Helsingissä.

— 70 vuotta täytti mv. Juho Karppalahti (Karpan Vanä) 11. 4. 73 Juuan pitäjän Vihtasuolla. Hän on kotoisin Aunuksesta, Munjärven pitäjän Suopohjan lyytiläiskylästä.

— 80 vuotta täytti jääkäri, heimosoturi, lääkäri, lääkintäeverstiluutnantti Gunnar von Hertzen 11. 3. 73 Helsingissä. Hän tuli ylioppilaaksi Porvoon lyseosta v. 1911, valmistui lääket.kandidaatiksi v. 1915, jonka jälkeen liittyi Jääkäripataljoona 27:n riveihin. Hän osallistui vapaussotaan pataljoonan komentajana, valmisteli Aunuksen avustusretkikuntaa v. 1919 ja toimi sen ensimmäisenä johtajana. v. Hertzen osallistui tarkkailijana Itä-Karjalan viimeiseen kansannousuun 1921—22. Hän luopui sotilasurastaan karvaiden tappioiden jälkeen ja valmistui lääkäriksi v. 1927. Aluksi hän toimi kunnanlääkärinä Viitasaarella ja vuosina 1931—1957 Pihtiputaalla. Merkki-päivänään hän oli matkoilla.

— 70 vuotta täytti Sanni Taurovaara, o.s. Jehkonen, Rumossa (os. 75770 Puukari, Metsälä) 28. 3. 73. Hän on syntynyt Suojärven Jehkilässä ja kasvattanut suuren lapsijoukon, josta on vieläkin elossa viisitoista, 8 poikaa ja 7 tytärtä, kaikki tsonia kuin »juoblukat».

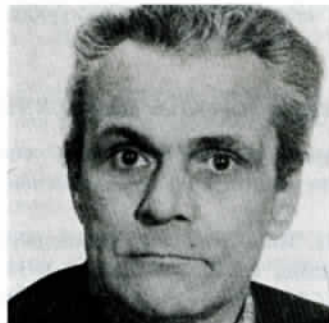
— 70 vuotta täytti mv. Johannes Honkalo 23. 2. 73 Keiteleen Kumpuselässä. Hän on kotoisin Aunuksen Munjärveltä.

— 70 vuotta täytti Alko Oy:n ent. toimistopäällikkö Niilo Marttinen 17. 1. 73 Helsingissä.

— 70 vuotta täytti inkeriläinen heimoveli Singer Sewing Machine Co:n entinen konttoripääll. Juho Vesa 1. 1. 73 Helsingissä.

— 60 vuotta täytti eversti evp. Yrjö Tehola 21. 2. 73 Helsingissä. Hän on Salmín poikia ja Aunuksen vävy.

— 60 vuotta täyttää Helena Iso-Gröckkilä (Juurikka-Harmujeff) 4. 5. 73 Vähäkyrössä. Hän on kotoisin Vuokkiniemeltä.

Mikael Miikkola

— 50 vuotta täyttää 4. 5. 73 Mikael Miikkola Ruotsissa. Hän on syntynyt Salmisissa, pysynyt tulisieluisena karjalaisena vieraallakin maaperällä. Hän on Ruotsin suomalaisen ortod. seurakunnan valtuuston jäsen.

Maailmankuulu Armenian »Radio Jerevan», jota itse asiassa ei ole olemassakaan, antaa aihetta puheisiin ei vain Neuvostoliitossa vaan koko maailmassa. Se on sekä eräänlainen huhu- että vitsimylly.

Radio Jerevanilta kysyttiin »äskettäin»:

Mikä on konjakkki? Vastaus kuului:

— Se on viinirypälejuoma, maukas, mieliä virkistävä, jota kansa juo vain »edustajiensa» suulla.